

Alt Ekstremitte Protez Kullan?c?lar? Mobilite Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alt Ekstremitte Protez Kullan?c?lar? Mobilite Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16889>

Özet

Alt Ekstremitte Protez Kullanıcılar? Mobilite Anketi (PLUS-M) Türkçe versiyonu, alt ekstremitte protez kullanıcıların günlük yaşam aktivitelerindeki fonksiyonel hareketlilik seviyelerini öz bildirim yoluyla de?erlendirmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin yürüme, denge, merdiven çıkma ve çe?itli zorlu zeminlerde hareket etme yeteneklerini kapsamlı bir şekilde ölçmeyi hedefler. Ölçeğin uyarlama çalışması, Türkiye popülasyonunda kullanımı için gerekli olan psikometrik özelliklerin; özellikle geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yapılmasıyla yapılmıştır.

Ölçek, amputasyon sonrası rehabilitasyon sürecindeki bireylerin mobilite kazanımlarını takip etmek ve klinik müdahalelerin etkinliğini objektif olarak de?erlendirmek için önemli bir araç olarak sunulmuştur. Orijinal ölçeğin geni? ve kısa formlarının Türkçe versiyonları için yüksek düzeyde iç tutarlılık de?erleri elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Alt ekstremitte, protez, mobilite, fonksiyonel seviye, uyarlama, geçerlik, güvenirlik, PLUS-M.

Yazarlar

Sevgin Yosmao?lu

Amaç

Bu çalışmanın temel amacı, Alt Ekstremitte Protez Kullanıcılar? Mobilite Anketi'nin (PLUS-M) Türkçe versiyonunun psikometrik özelliklerini, özellikle yapı geçerliliğini ve iç tutarlılığını test ederek, bu ölçeği Türk amputasyon popülasyonunda kullanıma uygun hale getirmektir. Ölçek, protez kullanan bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları hareket kısıtlılıkları ve bağımsızlık düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, klinik uygulamalarda ve araştırmalarda, amputelerin fonksiyonel kapasitelerinin standart ve güvenilir bir yöntemle belirlenmesine olanak tanır. Böylece rehabilitasyon programlarının planlanması ve hastaların zaman içindeki gelişimlerinin izlenmesi kolaylaşmaktadır.

Yapı

Alt Ekstremitte Protez Kullanıcılar? Mobilite Anketi, alt ekstremitte amputasyonu olan ve protez kullanan bireylerin algılanan fonksiyonel mobilite düzeylerini ölçmektedir. Ölçülen yapı, bireyin protezi ile gerçekleştirebildiği karmaşık hareketler, yürüme performansı ve çevresel zorluklarla (kaygan zemin, merdiven, kalabalık gibi) başa çıkabilme becerisini içerir. Bu yapı, protez

kullanıcıların yaşam kalitesi ve bağımsızlığı ile doğrudan ilişkilidir.

Geçerlik

PLUS-M ölçeği Türkçe versiyonunun yapı geçerlik analizi, amputelerde fonksiyonel seviyenin belirlenmesinde altın standart olarak kabul edilen Ampute Mobilite Ölçeği (AMP) ile korelasyonu hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar öncelikle PLUS-M Türkçe versiyonunu doldurmuş, ardından fonksiyonel seviyeleri AMP ile belirlenerek sonuçlar karşılaştırılmıştır.

Korelasyon analizine geçilmeden önce verilerin normal dağılımı, Kolmogorof-Smirnof Testi ve frekans dağılım grafikleri üzerinden incelenmiştir. Verilerin normal dağılım göstermediği tespit edildiğinden, yapı geçerliliğinin belirlenmesinde parametrik olmayan bir yöntem olan Spearman Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır. İki ölçek arasındaki yüksek korelasyonun varlığı, PLUS-M Türkçe versiyonunun yapı geçerliğine sahip olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla yaygın olarak kullanılan Cronbach Alfa değerleri hesaplanmıştır. Akademik standartlara göre yüksek iç tutarlılık için bu değer 0.70'ten büyük olması gerekmektedir. Yapılan iç tutarlılık analizinde, PLUS-M ölçeğinin Türkçe versiyonu için oldukça yüksek değerler elde edilmiştir:

Geni Form için Cronbach Alfa: **0.93**

Kısa Form için Cronbach Alfa: **0.91**

Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin birbirleriyle yüksek düzeyde uyumlu olduğunu ve ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır. Ayrıca, her bir maddenin ölçekten çıkarılması durumunda Cronbach Alfa değerindeki değişimler de incelenmiş ve maddelerin ölçek içindeki bütünlüğünün yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Faktör Analizi

Kaynak materyalde açık bir Keşfedici Faktör Analizi (KFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) detayları sunulmamıştır. Ancak, ölçeğin yapı geçerlik analizinin, Ampute Mobilite Ölçeği (AMP) ile korelasyon yoluyla belirlenmesi, ölçeğin orijinal faktör yapısının Türk popülasyonunda da fonksiyonel mobilite yapısının ölçütüne dair kanıt sağlamaktadır.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarılama

Format: Öz bildirim Anketi (Soru formu)

Maddelerin Sayısı: 44 madde (Geni? Form)

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek kullanılmı?tır.

Derecelendirme Seçenekleri:

- (1) Kesinlikle katılmıyorum
- (2) Katılmıyorum
- (3) Kararsızım
- (4) Katılıyorum
- (5) Kesinlikle katılıyorum

Kullanılabilir Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Alt ekstremitte amputasyonu olan ve protez kullanan yeti?kin bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detayları: Çalışma, alt ekstremitte protez kullanıcılar? üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Yapı geçerli?i için AMP ile eşzamanlı korelasyon, güvenirlik için iç tutarlılık analizi (Cronbach Alfa) kullanılmı?tır.

Anahtar Kelimeler

PLUS-M, Ampute Mobilite Ölçe?i (AMP), Spearman Korelasyon Katsayısı, Kolmogorof-Smirnof Testi, iç tutarlılık, Likert Tipi Ölçek, rehabilitasyon.

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Sorumlu Yazar: Sevgin Yosmao?lu

Test Yılı?: 2019 (Uyarlama çalışması'nın tamamlandığı yıl)

İletişim: Ölçe?in kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: sevginyosmaoglu@gmail.com

Yazma Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Tez çalışması'nın yapıldığı kurum).

Kaynaklar

Yosmaolu, S. (2019). *Alt ekstremitte protez kullanıcılar? mobilite anketinin geçerlik güvenirli?i* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Bu teze YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: alt-ekstremitte-protez-kullanicilari-mobilite-anketi-toad.pdf

Alt Ekstremitte Protez Kullanıcılar? Mobilite Anketinin Maddeleri

ölçek 44 maddeden oluşmaktadır

Tırabzandan tutunmadan iki-üç basamak çıkabiliyor musunuz?

Kaygan bir zeminde yürüyebiliyor musunuz?

Birisinin yardımıyla ayağın mobilyaların yerini değiştirebiliyor musunuz?

Yürürken bacaklarına ayak uydurabiliyor musunuz?

Bir ayağın zemin diğer ayağın önüne koyarak, çizgi üzerinde yürür gibi yürüyebiliyor musunuz?